

Sopimus Espoon kaupungin perusopetuksen ja Espoon seurakuntien yhteistyöstä

Sopijaosapuolet

Espoon kaupunki

Sivistystoimi

Osoite: PL 1, 02070 Espoon kaupunki

Y-tunnus: 0101263-6

sivistystoimen johtajan päätös __.__.2020 § ____

sopimuksen yhteyshenkilöt: Ilpo Salonen (suomenkielinen opetus), Outi Saloranta-Eriksson (ruotsinkielinen opetus)

Espoon Seurakuntayhtymä (jäljempänä seurakunta)

Osoite: Kirkkokatu 1, 02770 ESPOO

Y-tunnus: 0200562-2

sopimuksen yhteyshenkilö: Tiina Hänninen

1. Sopimuksen tausta ja tarkoitus

Sivistystoimi ja seurakunta ovat 27.4.2011 allekirjoittaneet yhteistyösopimuksen, jossa on sovittu periaatteista, joiden puitteissa koulut ja seurakunta ovat tarkemmin sopineet yhteistyöstä. Sopijaosapuolet ovat laatineet tämän uuden yhteistyösopimuksen, joka korvaa aiemman sopimuksen.

Tällä yhteistyösopimuksella sovitaan Espoon kaupungin sivistystoimen peruskoulujen ja Espoon seurakuntayhtymän välisestä yhteistyöstä. Sopimuksessa kuvataan periaatteet yhteistyölle. Sopimus ei velvoita yksittäistä koulua yhteistyöhön vaan kukin koulu voi sovittujen periaatteiden pohjalta sopia yhteistyöstä seurakunnan kanssa koulun omista tarpeista ja lähtökohdista käsin huoltajien ja oppilaiden näkemykset huomioiden. Koulu ja seurakunta voivat laatia vuosisuunnitelman, jossa sovitaan kohdassa 4. mainittujen yhteistyömuotojen toteuttamisesta.

YK:n ihmisoikeussopimus ja lapsen oikeuksien sopimus sekä perusopetuslaki ja uskonnonvapauslaki luovat yhteisen arvopohjan ja perustan kaupungin ja seurakunnan yhteistyölle. Koulut noudattavat toiminnassaan opetussuunnitelman perusteita, kuntakohtaisia opetussuunnitelmia ja koulukohtaisia opetussuunnitelmia.

Perusopetuksessa opetus on uskonnollisesti tunnustuksetonta. Tämän sopimuksen mukaisen yhteistyön tarkoituksena on tukea opetussuunnitelmien mukaisen opetus- ja kasvatustehtävän toteuttamista.

Yhteistyötä toteutettaessa tulee huomioida Opetushallituksen ohje perusopetuksen uskonnon ja elämäntiedon sekä esiopetuksen katsomuskasvatuksen järjestämisestä sekä uskonnollisista tilaisuuksista esi- ja perusopetuksessa. Yhteistyössä voidaan hyödyntää Suomen evankelis-luterilaisen kirkon Opetushallituksen ohjeen pohjalta kehittämää neljän korin mallia ”Seurakunta varhaiskasvatuksen, koulun ja oppilaitoksen kumppanina”.

2. Sopimuksen voimassaoloaika

Sopimus tulee voimaan, kun se on allekirjoitettu ja se on voimassa toistaiseksi. Kummallakin sopijaosapuolella on oikeus irtisanoa sopimus noudattaen kuuden (6) kuukauden irtisanomisaikaa. Irtisanomisilmoitus on tehtävä kirjallisesti.

Sopimus korvaa sopijaosapuolten 27.4.2011 allekirjoittaman sopimuksen.

3. Korvaukset

Sopijaosapuolet eivät maksa toisilleen korvausta sopimuksen mukaisesta yhteistyöstä.

4. Yhteistyömuodot

Perustuslain 11 §:n mukaan jokaisella on uskonnon ja omantunnon vapaus. Uskonnon ja omantunnon vapauteen sisältyy oikeus tunnustaa ja harjoittaa uskontoa, oikeus ilmaista vakaumus ja oikeus kuulua tai olla kuulumatta uskonnolliseen yhdyskuntaan. Kukaan ei ole velvollinen osallistumaan omantuntonsa vastaisesti uskonnon harjoittamiseen.

Lisäksi yhteistyötä toteutettaessa tulee huomioida kohdassa 1. mainitut viranomaismääräykset ja ohjeet. Lisäksi tulee noudattaa viranomaisten turvallisuutta ja terveyttä koskevia ohjeita.

Siltä osin kuin yhteistyössä on kyse uskonnollisesta tilaisuudesta, koulun tulee etukäteen kirjallisesti ilmoittaa tilaisuuksista ja vaihtoehtoisesta toiminnasta huoltajille. Huoltaja ilmoittaa, osallistuuko lapsi uskonnolliseen tilaisuuteen vai vaihtoehtoiseen toimintaan.

4.1 Uskonnollinen paikka oppimisympäristönä

Kirkkoon, hautausmaahan tai muuhun pyhään paikkaan tutustuminen voi olla osa opetusta. Tutustuminen näihin kohteisiin ei sisällä uskonnon harjoittamista.

4.2 Uskonnolliset tilaisuudet

Koulu ja seurakunta voivat sopia uskonnollisen tilaisuuden järjestämisestä kirkossa tai muussa seurakunnan tilassa (adventti-, joul-, pääsiäis- tai kevätkirkko). Tilaisuus sisältää uskonnon harjoittamista positiivisen uskonnonvapauden periaatteella. Koulu vastaa vaihtoehtoisen toiminnan järjestämisestä. Huoltaja ilmoittaa, osallistuuko lapsi uskonnolliseen tilaisuuteen vai vaihtoehtoiseen toimintaan.

4.3 Päivänavaukset

Koulu ja seurakunta voivat sopia, että seurakunnan työntekijät käyvät pitämässä päivänavauksen tai useampia päivänavauksia koululla. Aikataulu päivänavauksille sovitaan koulun ja seurakunnan yhteistyönä.

Päivänavaukset ei saa sisältää uskonnon harjoittamista vaan niiden tulee olla luonteeltaan yleissivistäviä, jolloin kaikki oppilaat voivat osallistua niihin katsomuksestaan riippumatta.

4.4 Leirikoulut, ryhmäytyspäivät ja retket

Koulu vastaa leirikoulujen, ryhmäytyspäivien ja retkien järjestämisestä, turvallisuudesta sekä opetussuunnitelman ja lukuvuosisuunnitelman mukaisuudesta.

Koulu ja seurakunta voivat sopia seurakunnan työntekijöiden osallistumisesta koulun retkipäivään tai leirikouluun. Seurakunnan työntekijät voivat olla mukana 7. luokkalaisten ryhmäytyspäivissä koulun ja seurakunnan sopimalla tavalla.

Mikäli leirikoulu, retki tai ryhmäytyks järjestetään seurakunnan tiloissa esim. leirikeskuksesta, majoitus- ja ravitsemuspalveluiden kustannuksista sovitaan erikseen. Koulun tulee arvioida tilojen soveltuvuus toimintaan.

Edellä mainituissa tilanteissa tulee toimia koulun toimintakulttuurin mukaisesti eikä toiminta sisällä uskonnon harjoittamista.

4.5 Muut tapahtumat

Seurakunta voi järjestää myös muita tapahtumia, kuten konsertteja tai teemapäiviä, koulun kanssa yhdessä sovitulla tavalla. Mikäli kyseessä on uskonnollinen tilaisuus, huoltaja ilmoittaa, osallistuuko oppilas tilaisuuteen vai vaihtoehtoiseen toimintaan. Koulu vastaa vaihtoehtoisen toiminnan järjestämisestä.

4.6 Muu yhteistyö

Koulu voi halutessaan saada seurakunnalta tukea kriisitilanteissa kuoleman, onnettomuuden tms. kohdatessa henkilökuntaa tai kouluyhteisöä (kriisityö). Vastuu oppilashuollosta ja työhyvinvoinnista on koululla ja seurakunnan järjestämän kriisityön vastaanottaminen on vapaaehtoista.

Koulu ja seurakunta voivat tehdä myös muuta yhteistyötä.

5 Sopijaosapuolten vastuut ja velvoitteet

Seurakunnan velvollisuutena on:

- toteuttaa koulun kanssa erikseen sovitut tilaisuudet ja tapahtumat
- ilmoittaa koululle etukäteen, mikäli tilaisuus/tapahtuma sisältää uskonnon harjoittamista
- nimetä yhdyshenkilön/-henkilöt, joka vastaa yhteistyöstä koulujen kanssa. Yhdyshenkilö tapaa koulujen yhdyshenkilöt ja voi myös kutsua näitä yhteiseen tapaamiseen esimerkiksi vuosittain.

Kaupungin velvollisuudet:

- koulu informoi oppilaita ja huoltajia tilaisuuksista ja tapahtumista
- koulu pyytää huoltajien ilmoitukset lapsen osallistumisesta uskonnollisiin tilaisuuksiin tai vaihtoehtoiseen toimintaan ja huolehtii, että huoltajien ilmoitusten mukaan toimitaan
- koulu järjestää vaihtoehtoista toimintaa oppilaille, jotka eivät osallistu uskonnollisiin tilaisuuksiin
- koulu nimeää yhteyshenkilön, joka vastaa yhteistyöstä seurakunnan kanssa.

6 Sopimuksen muuttaminen ja siirtäminen

Sopijaosapuolet voivat muuttaa tätä sopimusta vain kirjallisesti. Muut muutokset ovat mitättömiä. Muutokset tulevat voimaan, kun molemmat sopijaosapuolet ovat ne asianmukaisesti hyväksyneet ja allekirjoittaneet sopijaosapuolten toimivaltaisten edustajien toimesta.

Tätä sopimusta tai siihen perustuvia oikeuksia tai velvoitteita ei saa siirtää kolmannelle osapuolelle.

7 Salassapito ja tietosuoja

Salassapitoon ja henkilötietojen suojaan sovelletaan näitä koskevaa kulloinkin voimassa olevaa lainsäädäntöä kuten lakia viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999) ja viranomaismääräyksiä. Salassapitovelvollisuudesta johtuen

sopijaosapuolet säilyttävät ja käsittelevät tietoa, joka voi olla salassa pidettävää tai henkilötietoja siten, että se pysyy vain niiden henkilöiden hallussa, joilla on oikeus tietoon, eikä se joudu ulkopuolisten haltuun tai tietoon. Salassa pidettäviä tietoja ovat esim. liike- ja ammattisalaisuudet sekä henkilöiden terveyttä, sosiaalihuollon palvelua tai tukea, taloudellista asemaa, oppilashuoltoa tai yksityiselämää koskevat tiedot.

Kaupunki toimii henkilötietojen käsittelyä ja tietosuojaa koskevan lainsäädännön tarkoituksena rekisterinpitäjänä oppilaiden ja henkilökuntansa henkilötietojen osalta.

Tämän sopimuksen perusteella kaupunki ei luovuta oppilaiden henkilötietoja seurakunnalle.

Tämän kohdan velvoitteet jäävät voimaan sopimuksen päättymisen jälkeenkin.

8 Ylivoimainen este

Ylivoimaisella esteellä tarkoitetaan sellaista sopijaosapuolista riippumatonta ja ennalta arvaamatonta seikkaa, joka on sopijaosapuolten vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella ja jonka vaikutuksia sopijaosapuoli ei voi välttää eikä voittaa, kuten viranomaisten suorittamaa pakko-ottoa tai takavarikkoa, poikkeuksellista luonnontapahtumaa, yleisen tiedonsiirtoliikenteen tai energiahuollon äkillistä keskeytystä, lakkoa, työsulkua tai muuta niihin verrattavaa odottamatonta työtaistelutoimenpidettä.

Ylivoimaisesta esteestä on ilmoitettava toiselle sopijaosapuolelle viipymättä sen ilmaannuttua. Sopijaosapuolet eivät vastaa sopimuksen täyttämiseen liittyvistä viivästyksistä tai vahingoista, jotka johtuvat edellä mainitusta ylivoimaisesta esteestä. Jos sopimuksen täyttäminen viivästyy ylivoimaisen esteen johdosta, sopimusvelvoitteiden täyttämisen aikaa jatketaan niin paljon kuin kaikki tapaukseen vaikuttavat olosuhteet huomioon ottaen on pidettävä kohtuullisena.

Kumpikin sopijaosapuoli saa purkaa sopimuksen, jos sopimuksen täyttäminen ylivoimaisen esteen jatkumisen johdosta viivästyy yli kaksi (2) kuukautta.

9 Vahingonkorvausvastuu

Sopijaosapuolet vastaavat aiheuttamistaan vahingoista lain mukaan.

Sopijaosapuolet vastaavat oman toimintansa ja omaisuutensa toiselle sopijaosapuolelle tai kolmansille aiheuttamista vahingoista. Mikäli sopijaosapuolelle aiheutuu kustannuksia siitä, että tämä voimassa olevan oikeuden mukaan joutuisi ensisijaiseen vastuuseen toisen sopijaosapuolen toiminnan tai omaisuuden kolmannelle aiheuttamasta vahingosta, korvaa vahingon aiheuttanut sopijaosapuoli korvausvelvolliseksi joutuneelle sopijaosapuolelle aiheutuneet kustannukset täysimääräisesti.

Sopijaosapuolet ovat velvollisia korvaamaan sopimusrikkomuksestaan toiselle sopijaosapuolelle aiheutuneet välittömät vahingot. Sopimusosapuolet eivät ole vastuussa välillisistä vahingoista. Välillisillä vahingoilla tarkoitetaan muun muassa kauppalain (355/1987) 67 §:ssä määriteltyjä välillisiä vahinkoja tai muita vaikeasti ennakoitavia vahinkoja tai vahinkoja. Jos sopijaosapuoli kuitenkin rikkoo sopimusta tahallisesti tai törkeällä tuottamuksella tai rikkoo salassapitovelvoitetta, sopimusta rikkoneen sopijaosapuolen on korvattava toiselle sopijaosapuolelle myös sopimusrikkomuksesta aiheutuneet välilliset vahingot.

Jos sopijaosapuoli on EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen 82 artiklan 4 kohdan mukaisesti maksanut rekisteröidylle korvauksen aiheutuneesta vahingosta, on tällä sopijaosapuolella oikeus sovittujen vastuunrajoitusten rajoittamatta periä samaan

tietojen käsittelyyn osallistuneelta toiselta sopijaosapuolelta se osuus korvauksesta, joka vastaa kyseisen toisen sopijaosapuolen tietosuojaa-asetuksen mukaan määräytyvää vastuuta aiheutuneesta vahingosta.

10 Vakuutukset

Sopijaosapuolella tulee olla tässä sopimuksessa kuvattua toimintaa kattava vastuuvakuutus, joka korvaa toiselle osapuolelle ja/tai kolmannelle osapuolelle aiheutettuja suoria henkilö- ja esinevahinkoja, joista vakuutettu on voimassaolevan oikeuden mukaan korvausvastuussa.

Vastuuvakuutuksen vakuutusmäärän tulee olla vähintään yksi (1) miljoona euroa yhdessä vahinkotapahtumassa. Vastuuvakuutuksen tulee olla voimassa koko sopimuskauden ajan (esim. jatkuvana vuosivakuutuksena, joka uudistuu automaattisesti vakuutuskausi kerrallaan).

Sopijaosapuoli huolehtii lisäksi oman henkilökuntansa lakisääteisistä työnantajavelvollisuuksista sekä oman ja hallussaan olevan omaisuutensa mahdollisesta vakuuttamisesta.

Vaikka kaupunki vastaa tilojensa vakuuttamisesta, tiloja käyttävä sopijaosapuoli on vastuussa kaupungille tiloille aiheuttamastaan vahingosta. Mikäli tiloja käyttävä osapuoli on vahingonkorvausvelvollinen tiloille aiheuttamastaan vahingosta, korvaukseen voivat olla oikeutettuja kaupunki sekä kaupungin vakuutusyhtiö.

11 Sopimuksen purkaminen

Sopijaosapuolella on oikeus purkaa sopimus, jos toinen sopijaosapuoli olennaisesti rikkoo sopimusvelvoitteitaan eikä kohtuullisessa ajassa korjaa laiminlyöntejään kirjallisesta huomautuksesta huolimatta.

Sopimuksen purkamisesta on ilmoitettava toiselle sopijaosapuolelle kirjallisesti ja purkamisilmoituksessa on ilmoitettava purkamisen perusteet.

Kummallakin sopijaosapuolella on oikeus saada korvaus siitä vahingosta, joka tälle on aiheutunut tämän jouduttua purkamaan sopimuksen vastapuolen syyksi luettavasta seikasta.

12 Riitojen ratkaisu ja sovellettava laki

Sopimusta koskevat erimielisyydet, joita ei neuvottelemalla saada sovituksi, ratkaistaan Länsi-Uudenmaan käräjäoikeudessa Suomen lakia noudattaen.

13 Allekirjoitukset ja päiväys

Tätä sopimusta on laadittu kaksi (2) saman sanaista kappaletta, yksi (1) kummallekin osapuolelle.

Espoossa __.__.2020

Espoon kaupunki

Espoossa __.__.2020

Espoon Seurakuntayhtymä

Harri Rinta-aho
sivistystoimen johtaja

Eero Jokela
yhteisen seurakuntatyön päällikkö